

2. OKRUGLI STOL: ZAVIČAJNI FONDOVI I ZBIRKE PANONSKOG PROSTORA : U DIGITALNOM OKRUŽENJU!

Ljiljana Krpeljević

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek

kljilja@gskos.hr

U sklopu višegodišnje suradnje s knjižničarima iz Mađarske i Srbije, 2014. godine u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici u Osijeku održan je Međunarodni okrugli stol *Zavičajni fondovi i zbirke u knjižnicama panonskog prostora (razmjena iskustava i mogućnosti suradnje)*. Tom prilikom sudionici su dobili uvid u sadržaj i stanje zavičajnih fondova knjižnica panonskoga prostora (Pečuha, Subotice, Zagreba, Osijeka, Vukovara i Našica), ali i ukazali na brojne probleme pri nabavi, obradi, zaštiti i prezentaciji istih, kao i mogućnost zajedničkog djelovanja s ciljem boljeg vrednovanja zavičajne baštine. Na skupu je iskazana želja da se razmjena iskustava i suradnja knjižničara koji se bave zavičajnom problematikom nastavi i ubuduće. Rezultat te želje jest i organizacija 2. okruglog stola pod nazivom „Zavičajni fondovi i zbirke panonskog prostora : u digitalnom okruženju!“ koji je održan 13. travnja 2016. godine u Gradskoj i sveučilišnoj knjižnici Osijek i na kojemu se sagledalo što je napravljeno u protekle dvije godine, s posebnim naglaskom na projekte digitalizacije zavičajne građe te suradnju kroz zajedničke projekte.

Skup su ponovo organizirali Društvo knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema, Komisija za zavičajne zbirke Hrvatskog knjižničarskog društva i Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek. U ime organizatora skupu su se obratile Ljiljana Krpeljević,

predsjednica Komisije za zavičajne zbirke, Vlatka Surma Szabo, predsjednica Društva knjižničara Slavonije, Baranje i Srijema te Dunja Holcer, predsjednica Hrvatskoga knjižničarskog društva.

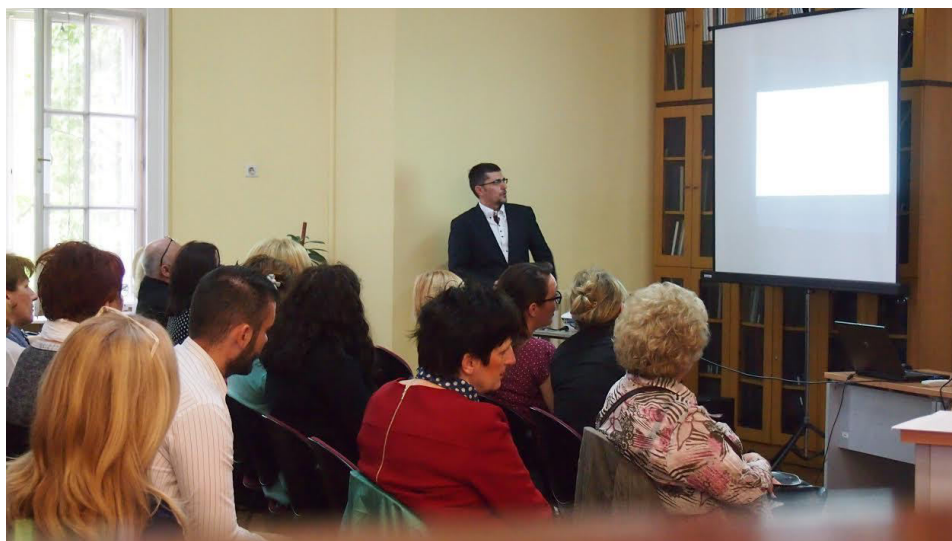
Pozvani izlagači bavili su se zavičajnim zbirkama u svojim doktorskim disertacijama. Rezultate svojih istraživanja najprije je predstavio Dejan Vukićević iz Narodne biblioteke Beograd u izlaganju *Osnivanje i vođenje zavičajnih fondova*, a stanje u hrvatskim knjižnicama prezentirala je Sonja Tošić-Grlač u predavnju nazvanom *Model digitalne zavičajne zbirke za lokalnu zajednicu*. U kratkoj raspravi koja je uslijedila, uspoređene su sličnosti, razlike i problemi zavičajnih fondova u dvije susjedne države.

U primjerima dobre prakse Blaženka Marković u predavanju pod nazivom *Tradicija koja obavezuje* predstavila je rad i postignuća Zavičajne zbirke Gradske biblioteke u Novom Sadu, a Marina Krpan Smiljanec iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu održala je predavanje pod nazivom: *Zavičajna zbirka – primjeri modela digitalne komunikacije i prezentacije zavičajne povijesti*.

Uz dvadesetu obljetnicu izlaženja, Goran Pavlović iz Općinske narodne knjižnice Drenovci, predstavio je *HRAŠĆE, časopis s korijenom*, časopis koji piše zavičajnu povijest Cvelferije, a 2014. je godine digitaliziran i javno je dostupan u elektroničkom obliku.

Bernadica Ivanković iz Gradske biblioteke Subotica predstavila je Dane Balinta Vujkova – manifestaciju koja promiče i čuva kulturu i jezik Hrvata u Vojvodini te je interpretativno, na šokačkoj ikavici, pročitala narodnu pripovijetku „Divojka do smrti“ koju je zabilježio Balint Vujkov.

Ostali izlagači bili su Marina Vinaj koja je predstavila *Mrežni katalog zavičajne knjižnične zbirke Muzeja Slavonije* u Osijeku, a Monika Lucić Fider prikazala je zajednički projekt digitalizacije zavičajne baštine Gradske knjižnice Pakrac i Muzeja grada Pakraca pod nazivom www.digi-pakrac.com. Ružica Vinčak, voditeljica Središnje knjižnice Slovaka u RH pri Hrvatskoj narodnoj knjižnici i čitaonici Našice predstavila je zavičajnu zbirku *Croslovaciká*, koja dokumentira život i identitet slovačke zajednice u Hrvatskoj i

osvješćuje njihovo kulturno, povijesno i javno djelovanje, a Tihomir Marojević govorio je o procesu digitalizacije Cibaličane, zavičajne zbirke Gradske knjižnice i čitaonice Vinkovci.

Na kraju skupa, Vlatka Surma Szabo iz Gradske knjižnice Vukovar, vratila nas je u prošlost te slikom i riječju provela kroz *85 godina tvornice Borovo (1931.-2016.)*. Skupu je prisustvovalo 50-ak knjižničara iz Hrvatske (iz Zagreba, Pakraca, Siska, Vukovara, Vinkovaca, Drenovaca, Čepina, Đakova, Našica i Osijeka) a svoja znanja i iskustva u radu sa zavičajnim zbirkama podijelili su i knjižničari iz susjedne Srbije, iz Beograda, Novog Sada i Subotice. Rad skupa pratili su i studenti knjižničarstva Odjela za kulturologiju Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku.

Zaključci skupa jesu da iako se većina knjižničara zavičajnim zbirkama bavi sporadično uz druge, osnovne poslove, napravljeno je poprilično, kako na izgradnji zbirke, tako i na međusobnom povezivanju knjižnica i baštinskih ustanova, digitalizaciji i prezentaciji zavičajne kulturne baštine. Nekoliko je puta istaknuto da su upravo zavičajne zbirke ono što svaku pojedinu knjižnicu čini posebnom i prepoznatljivom u odnosu na druge knjižnice te da ih je potrebno još puno više uključiti u kulturnu ponudu pojedinih gradova i valorizirati ih u turističke svrhe. U planu je objavljivanje zbornika radova s 1. i 2. okruglog stola i ponovni susret za dvije godine.